דף תרגול: גזרות הנחים - זיהוי וחילוץ שורשים

מהדורה למורה **עולים חדשים**

מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות את גזרת הנחים של פועל נתון
- לחלץ את שלוש אותיות השורש מתוך פעלים בגזרות שונות
- להבחין בין הגזרות: ל"ה/י, פ"י/ו, ע"ו/י ופ"נ

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זיהוי גזרה

1. א – פ"י/ו
2. ג – ל"ה/י
3. ד – ע"ו/י
4. ב – פ"נ
5. ד – ל"ה/י
6. ג – פ"י/ו

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – האות נ' נבלעת באות שאחריה בנטיית עתיד
2. לא נכון – הם מסתיימים באות ה' או י', כמו בנה וקנה
3. לא נכון – האות האמצעית היא ו' או י', כמו בשורש קום
4. נכון – שלוש אותיות השורש הן ר, א, ה
5. לא נכון – האות הראשונה היא י' או ו', כמו בישב וירד

חלק ג' – חילוץ שורשים

1. י-ש-ב
2. ק-נ-ה
3. ק-ו-ם
4. נ-ת-ן
5. ש-י-ר

חלק ד' – התאמת גזרה לפועל לדוגמה

- 1 – ג (בנה)
- 2 – א (ירד)
- 3 – ד (בוא)
- 4 – ב (נסע)

חלק ה' – כתיבה עצמית

1. התלמיד בחר גזרה אחת בלבד, כתב שני פעלים מתאימים לגזרה, וחילץ נכון את שלוש אותיות השורש לכל פועל

כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה: קבוצת פעלים שבהם אות שורש אחת (ו,י' או נ') משתנה או נעלמת
- דוגמה נכונה כמו נפל - שורש נ-פ-ל, או נסע - שורש נ-ס-ע
- ל"ה/י - האות המשתנה היא האחרונה בשורש; פ"י/ו - האות המשתנה היא הראשונה בשורש

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק מיון מהיר לפי גזרה כהכנה לדף
- כדאי לתלות על הלוח טבלת ארבע הגזרות עם דוגמה אחת לכל גזרה לפני תחילת העבודה העצמאית
- לתלמידים מתקשים אפשר להתמקד בחלקים הראשונים בלבד ולדלג על הפריטים המסומנים כקשים

דף תרגול: גזרות הנחים - זיהוי וחילוץ שורשים

דף התלמיד/ה עולים חדשים

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

יש פעלים מיוחדים שבהם אות אחת בשורש משתנה. בדף הזה נתרגל למצוא את שלוש האותיות של השורש בכל פועל, ולדעת לאיזו קבוצה (גזרה) הוא שייך.

📖 מילון קטן:

שורש	שלוש אותיות שהן הבסיס של כל המילים מאותה משפחה
גזרת נחים	קבוצת פעלים שבהם אות אחת בשורש היא ו', י' או נ' והיא משתנה בנטייה
פ"י/ו	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא י' או ו', למשל ישב, ירד
ל"ה/י	גזרה שבה האות האחרונה בשורש היא ה' או י', למשל בנה, קנה
ע"ו/י	גזרה שבה האות האמצעית בשורש היא ו' או י', למשל קם, שר
פ"נ	גזרה שבה האות הראשונה בשורש היא נ', למשל נפל, נסע
חילוץ שורש	מציאת שלוש אותיות השורש מתוך צורת הפועל כפי שהיא מופיעה במשפט

1 חלק א' – זיהוי גזרה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו קבוצה נמצא הפועל ישב?

א) פ"י/ו ב) ל"ה/י ג) ע"ו/י ד) פ"נ

2. באיזו קבוצה נמצא הפועל קנה?

א) פ"נ ב) פ"י/ו ג) ל"ה/י ד) ע"ו/י

3. באיזו קבוצה נמצא הפועל קם?

א) ל"ה/י ב) פ"נ ג) פ"י/ו ד) ע"ו/י

4. באיזו קבוצה נמצא הפועל נפל?

א) ע"ו/י ב) פ"נ ג) ל"ה/י ד) פ"י/ו

5. באיזו קבוצה נמצא הפועל בנה?

א) פ"י/ו ב) ע"ו/י ג) פ"נ ד) ל"ה/י

6. באיזו קבוצה נמצא הפועל ירד?

א) ל"ה/י ב) ע"ו/י ג) פ"י/ו ד) פ"נ

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בגזרת פ"נ האות נ' נבלעת לפעמים בנטיית עתיד, למשל יפול במקום ינפול	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	בגזרת ל"ה/י כל הפעלים מסתיימים באות ו'	☐	☐
3	בגזרת ע"ו/י האות האמצעית בשורש היא תמיד נ'	☐	☐
4	השורש של הפועל "ראה" הוא ר-א-ה	☐	☐
5	בגזרת פ"י/ו האות הראשונה בשורש היא תמיד ה'	☐	☐

3 חלק ג' – חילוץ שורשים

השלימו את המילה החסרה.

1. השורש של הפועל "ישב" הוא _____

2. השורש של הפועל "קנה" הוא _____

3. השורש של הפועל "קם" הוא _____

4. השורש של הפועל "נתן" הוא _____

5. השורש של הפועל "שר" (מהשורש של לשיר) הוא _____

4 חלק ד' – התאמת גזרה לפועל לדוגמה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. ל"ה/י	___	**א.** ירד
2. פ"י/ו	___	**ב.** נסע
3. ע"ו/י	___	**ג.** בנה
4. פ"נ	___	**ד.** בוא

5 חלק ה' – כתיבה עצמית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו גזרה אחת (ל"ה/י, פ"י/ו, ע"ו/י או פ"נ), כתבו שני פעלים נוספים השייכים לאותה גזרה, וחלצו את השורש המלא של כל אחד מהם

כרטיס יציאה

מהי גזרת נחים?

תנו דוגמה לפועל אחד מגזרת פ"נ וכתבו את שורשו

מה ההבדל בין גזרת ל"ה/י לגזרת פ"י/ו?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀